

ΝΕΑ

ΔΥΓΗ

ΕΚΔΟΤΕΣ

Κ. ΕΛΑΤΟΣ
Κ. ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ
Φ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ .	Μικρούλα τόση δα—Νάταν το κύμα (ποίηματα)
Γ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	Δειλινό (ποίημα)
Γ. ΦΛΙΑΣΙΟΣ	Μάτια — Δίχως τίτλο (ποίηματα)
Ν. ΣΤΑΦΥΛΟΠΑΤΗΣ	Χωρίς εσένα (ποίημα)
Σ. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΣ	Γιώργης Καράλης (σχεδιασμα μελέτης)
Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ	Όταν οι μέρες μεγάλωσαν (διήγημα)
Γ. ΘΕΟΔΩΓΟΣ	Ακοναρέλλα (ποίημα)
Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ	Αφιέρωση (ποίημα)
Φ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΛΟΣ	Προς το τέρας (ποίημα)
Σ. ΣΚΟΥΤΑΡΗΣ	Ταξίδι (ποίημα)
Ι. ΝΑΚΟΣ	Αγάπες (διήγημα)
Ν. ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ	Άνοιξη (ποίημα)
Η. ΤΣΟΥΤΑΚΟΣ	Εαρινό (ποίημα)
Μ. ΨΑΛΤΑΚΗΣ	Χαμένοι ορίζοντες (διήγημα)
Κ. ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ	Ίσως (ποίημα)
Κ. ΕΛΑΤΟΣ	Μιά νύχτα σε λαϊκό νοσοκομείο (διήγημα)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ — ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αριθ. άδειας 387
6-5-1943

ΑΡ. Φ. 3
ΤΙΜΗ ΔΡ. 300

ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΝΟΤΑΡΑ 63Α
1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Το γλωσσικό ζήτημα—σε συνέχεια με το πολύκροτο εκείνο της ασάφειας και σαφήνειας στην τέχνη—βρίσκεται πάλι στην πρώτη γραμμή των πνευματικών συζητήσεων. Ξεκινώντας απ' τη πειθαρχική δίωξη του καθηγητή του Πανεπιστημίου κ. Κακριδή, άναψε και φούντοσε τελευταία με το τύπωμα της Κρατικής Νεοελληνικής Γραμματικής (Δημοτικής). Τα άρθρα δεν λείπουν απ' τις καθημερινές εφημερίδες και τα περιοδικά. Ασφαλώς το φαινόμενο δεν είναι καινούργιο. Εκείνο όμως που κάνει να ξεχωρίζει από παρόμοιους αγώνες παλιών καιρών είναι πως η παράταξη του δημοτικισμού σήμερα φανερώνεται φοβερά δυναμομένη και σε αγωνιστές και επιχειρήματα—σε βάρος φυσικά της καθαρεύουσας. Κάθε ζωντανός άνθρωπος είπε τη γνώμη-του—γνώμη πάντα ζωντανή. Και το ευχάριστο ωστόσο είναι πως οι νέοι λογοτέχνες χωρίς να λένε λόγια μπαίνουν αμέσως στην πράξη.

— Ο Πειραιάς που άλλοτε έπασχε από πνευματική ατροφία σήμερα ζωντανεύει και σαν να ξυπνάει απ' το λήθαργο. Πλάι στα βιβλία, τα περιοδικά αρχίσανε και καλλιτεχνικές παραστάσεις, στις μοναδικές αίθουσες του Πειραικού και του Πάλλας με μεγάλη επιτυχία. Μιά τέτοια μουσικοφιλογική συγκέντρωση με θαυμάσια επιτυχία έγινε στις 30 του Μάη στον Πειραικό—η τιμητική του Γκίκα Μπινιάρη. Όμιλία, σκετσ, βιολί, πιάνο, απαγγελία Γ. Μπινιάρη δημοτικό τραγούδι από τη δεσποινίδα Κουραχάνη—ένα αφάνταστα πλούσιο πρόγραμμα. Ελπίζουμε πως κάτι τέτοιες εμφανίσεις θα ξαναγίνουν—και πρέπει.

«ΝΕΑ ΑΥΓΗ»

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

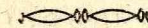
- Θα γράφονται μόνο τα βιβλία και τα περιοδικά που μας στέλνονται.
- Πήραμε το 6ο φύλλο του μηνιαίου φιλολογικού περιοδικού «Αργώ» με διαλεχτά κομμάτια δοκίμων και νέων λογοτεχνών.
- Το 3ο φύλλο της «Νεοελληνικής Μούσας» με πολλά ποιήματα τόσο παλαιών ποιητών όσο και νέων. Εκδότης-διευθυντής: Νίκος Καθρέφτης. Επιμελητής: Στέλιος Παναγιωτόπουλος.
- Το 2ο φύλλο της μηνιαίας «Νεότητος».

ΝΕΑ ΑΥΓΗ

ΜΙΚΡΟΥΛΑ ΤΟΣΗ ΔΑ

Μικρούλα, τόση δά! μιās φούχτας ύλη,
ή κι' από μάρμαρο μιὰ στήλη,
ή κι' από φῶς συμπυκνωμένο
ἕνα κορμί:
ὅμως, στόν "Ερωτα τιμή!
μ' αὐτό μπρός μου τὸ φῶς διαβαίνω
καί τὸ τραγοῦδι, πού μου ἀνδεῖ
στὰ χεῖλη,
εἶναι γι' αὐτὸ εἰπωμένο
τόσο βαδύ!

28)10)35

ΝΑΤΑΝ ΤΟ ΚΥΜΑ

Νάταν τὰ κόκκαλά μου νὰ κυλάει
τὸ κύμα κάπου ἔκει στήν ἄμμουδιά,
στό σάπιο σκέλεδρο μιās βάρκας πλάι
μαζί μιὰ ρίμα νὰ κάνουν βαδιᾶ.
Μιὰν ἄσπρη ρίμα νὰ λέει καὶ νὰ λέει,
γιὰ τὸ πέλαγο ἀντίκρυ, πού πιὸ ὠραῖο!
οἱ ἥλιοι πού βγαίνουν βουτοῦν οἱ χρυσοί,
γιὰ φεγγάρια αἰμοστάλαχτα, γιὰ κρίνους
ἄφρων, πού σβύνουν μ' ἀγέρνους δρῆνους
καὶ νῶσαι, ἀγάπη τὸ πέλογο ἔσύ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΔΕΙΛΙΝΟ

Την ώρ' αφτή που αργοκυλάν τα φύλλ' απ' τα κλωνιά
καί πέφτουνε να κοιμηθούν στο μουσκεμένο χώμα,
κάποια γλυκιά συγκίνηση μου πνίγει την καρδιά
και μου σφαλάει το στόμα.

Κί' όπως τριγύρω απλώνεται βουβό το δειλινό
σκεπάζονται χαρές καϋμοί με κάποί' ανατριχίλα,
στα βλεφαρά-μου απλώνεται το δάκρυ το βουβό
και πέφτει με τα φύλλα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

ΜΑΤΙΑ

Τά μάτια που άναστήσανε κάθε παληό μου πόδο,
πού έμπρός μου, ώίμέ, σπιδόβόλα παντοτεινά τά νοιώθω,
τά μάτια, που δέν ήμπορώ στιγμή νά λησμονήσω,
ποδω μία νύχτα ή μιάν αύγή νά τά γλυκοφιλήσω...

Ποδω...κι' ό πόδος μου τρανός τήν περισσή τή λαύρα,
πού κλείνουν τ' άλησμόνητα ματάκια σου τά μαύρα,
τή λαύρα, που μου φλόγισε τά σωδικά μου τόσο,
νά σθύσω, έγώ, άπαλώτατα με τών φιλιών τή δρόσο!

ΔΙΧΩΣ ΤΙΤΛΟ

Τό παραθύρι όρθάνοιχτο και διάπλατη είν' ή θύρα,
καμμιά φορά κι' άν γελαστείς και μέσα μπείς μικρούλα,
πώς δά σέ ντύσω με χρυσά, μετάξια και πορφύρα,
πεντάμορφη παραμυδιών, γλυκειά βασιλοπούλα!

Γιά σέ τό λέω Τύχη, που πās κι' έχεις μ' ένα μαντήλι
σφιχτοδεμένα για όλους μας κι' άδιάφορα τά μάτια,
για σέ! που κάνεις νά γελούν τά πικραμένα χείλη,
κι' άλλων δέν βλέπεις τίς καρδιές πώς γίνονται κομμάτια...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΕΣΕΝΑ

'Ανοιξι κι' είμαι δίχως όνειρα
κι' είμαι μονάχος μεσ' στις ρούγες,
κι' είμαι στις πλάσης τό ξανάνειωμά
ένα πουλλί χωρίς φτερούγες.

Ω, τ' ανοιξιάτικο ξεφάντωμα
μέσ' στον ανθών τα πανηγύρια!
ω τα ζαφείρινα τα μάτια - σου
πούν' της ψυχής - σου παραθύρια!
κι' ω της αγάπης το χρασί,
που μου το κέρναγες εσύ,
με τα χρυσά - σου τα ποτήρια!

'Ανοιξι... κι' όμως δεν τη χαιρόσμαι
και χουφολυώνω λίγσ - λίγσ,
μέσα - μου κάτι αναφτερά,
μα μούχουν πάρει τα φτερά
και πώς να φύγω;

Ω η θλιμμένη - μου ψυχή
σαν πεταλούδα τσιγγουρά
γύρω στο φως - σου...
μέσα - μου νοιώθω ν' αντηχεί
να με δονεί
να με πονεί,
κάθε παλμός - σου.

Κι' όμως ακούω ναλαογεύουνε
τ' αγαπημένα βήματά - σου
να σβύν' η νύχτα τον αχό...

Όνειρο πλάνο, γλυκοθύμητο
χωρίς το φως - σου το ακοίμητο
πόσο θα μείνει το λυγάρει - μου
φτωχό...

ΝΙΚ. Γ. ΣΤΑΦΥΛΟΠΑΤΗΣ

(Ένας πνευματικός νέος)

Οι καλοί φίλοι-μου Κώστας Αγγελόπουλος και Στέλιος Παναγιωτόπουλος με την εργασία-τους για τον Γιώργη Καράλη, μου φέρνουν στη θύμηση τον Πειραιώτη ποιητή, που χάθηκε άδοξα, μια Δεκεμβριανή νύχτα του 40. Έπεσε στις γραμμές του ηλεκτρικού τραίνου απ' τη γέφυρα της Καλιθέας, στην καλύτερη περίοδο της εικοσάχρονης ζωής-του, σε καιρό που το δημιουργικό-του τάλεντο βρισκόταν έτοιμο να στείλει τα μυνήματα της ψυχής-του. Τα λιγοστά ποιήματα και διηγήματα που άφησε, εμπνέονται απο μια πολύ ρεαλιστική διάθεση και φέρνουν την προσωπική-του σφραγίδα. Οι ξενικές επιδράσεις κι' ιδιαίτερα ωρισμένων ποιητών π' αγάπούσε αφομοιώθηκαν στα πρωτόλεια-του κι αργότερα σε δοκίμια προσπάθησε με μαχητικότητα να δώσει το βαθύ νόημα της ζωής όπως την οραματιζόνταν και που στάθηκε η κυριώτερη αφορμή της τραγικής-του αυτοχτονίας. (Πολλοί πίστεψαν πως το δράμα-του, εξωτερικά τουλάχιστον, για εντυπωσιακούς λόγους, έπαιρνε τη μίμηση του Καρυωτακισμού! Προσωπικά πολύ αμφιβάλλω για την παράταιρη τούτη λογική!) Οι κύκλοι των νέων λογοτεχνών του Πειραιά δέχτηκαν πολλές φορές την πολύμορφη δράση-του. Στη ψυχή-του κυκλοφορούσαν ορμές κι ασίγαστα πάθη, που ζητούσαν στην ανέμη προσπάθεια να λεφτερωθούν και να πάρουν τη δικαίωση-τους.

Σε ατέλειωτες συζητήσεις που κάναμε μαζί στα ήσυχα δρομάκια της Πειραικής μιλούσε θερμά για την Τέχνη, την «κινήτρα όλου του κόσμου», όπως χαρακτηριστικά έλεγε και για τις πνευματικές-του ανησυχίες. Σ' ένα γράμμα που μούστειλε το καλοκαίρι του 1939 μου γράφει για το ιδανικό της ηθικής:

«... Με βαθειά συγκίνηση διάβασα το εργάκι-σου και ιδιαίτερα ευχαριστήθηκα για το ωραίο δούλεμα της φράσης πάνω στις σκέψεις αυτής της παραστατημένης ηρωίδας-σου. Είναι έργο δυνατό που θάξιζε τον κόπο να το υπογράψει και μια μεγάλη πέννα (!). Αλλά; Το αιώνιο αλλά του φίλου-σου Γιώργη. Του λείπει κάτι! Κι αυτό το κάτι είναι το ιδανικό της ηθικής. Όχι βέβαια της κοινής ηθικής, αλλά εκείνης που τα προοδεφτικά νειάτα ζητάνε, που πιστέβουν σαν ιδανικό. Σ' αυτό απάνω αν θέλεις κάποτε συζητάμε πιό πλατειά. Θάναι για μένα μια μεγάλη τιμή κι' εφχαρίστηση...».

Πρωτοφανερώθηκε νομίζω σε κάποιο μικρό περιοδικό με κάθε λογής λογοτεχνικό είδος. Παράλληλα προσπάθησε με τα φτωχά-του μέσα να ανορθώσει τα νειάτα της πόλης-του σ' ένα άρτιο πνευματικό σύνολο! Σχεδόν άπιστοεφτο—Δονκιχωτικό—ένας Γιώργης Καράλης, ένα μεγάλο παιδί να αγωνίζεται για τέτα ιδανικά και να θαρεί πως θα τα κάνει σύμβολα σε κείνους που ακολουθούσανε! Λυπάμαι γιατί στον τωρινό πνευματικό οργασμό η θέση-του είναι κενή. Θάχε να μας παρουσιάσει τόσες ελπίδες βάσιμες. Το βιβλίο που εβγενικές φροντίδες το τύπωσαν—δύο προλεγόμενα, μερικά ποιήματα και διηγήματά-του—παίρνει τη θέση που του ανήκει κι' όλες οι προσπάθειες του συγγραφέα την αισθητική-τους βίωση. Στο ποιήμά-του «Γήινο πέταμα» με την ανόριμη ποιητική δίνει στους στίχους το κλάμμα της καρδιάς-του:

Δεν θα λουφάξω σα σκυλάκι ταπεινό
που το φοβίζουν οι ψευτιές κι' οι ατίμιες,
μα στις χυδαίως έμπνευσης θ' ανεβώ το βουνό
και θα φωνάξω και θα διώχνω όλες τις γύμνιες.
Και πίσω-μου θα σέρνω ένα κοπάδι ορμητικό
από γυναίκες πουλημένες κι' από αλήτες
και στα φτερά του Πήγασου μαζί-τους θ' ανεβώ
να πιώ κρασί στη γής και νέχταρ στους πλανήτες.

Ο πόθος της φυγής που κίνησε τον Καράλη στο πρόωρο σαλπάρισμα για το μακρινό κι' αγύριστο ταξίδι.

ΣΤΑΜ. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Στον ΟΡΕΣΤΗ ΠΑΡΑΣΧΗ

Όταν η άνοιξη έφτασε στη πεδιάδα του Βορριά οι άνθρωποι σήκωσαν τις σκηνές-τους για να βρουν τόπο καλύτερο για το ζεστό καλοκαίρι που έφτανε. Όλ' η φυλή μαζεύτηκε γύρ' απ' τον αρχηγό και πρόσμενε, έτοιμη τον καλό οιωνό για να τραβήξουν ανάμεσα απ' τις θερμές πεδιάδες στα βουνά που χάνονταν γαλάζια στο βάθος του ορίζοντα. Ένα κοράκι λόγγισε το γαλάζιο ουρανό και χάθηκε στο δάσος που μαύριζε στην άκρια της πεδιάδας. Ο δρόμος-τους είχε κριθεί. Σήκωσαν τα πράγματά-τους κι' η φυλή άρχισε το δρόμο-της για τον τόπο που γύρευε το φεγγάρι πολλές φορές κ' ανάτελλε στο γυγυλό πίσ' απ' τα βουνά ως που νάβρισκαν το τόπο που τα πνεύματα τους ώρισαν για να μείνουν.

Τη μέρα ακούραστα-ασταμάτητα, η φυλή τραβούσε το δρόμο-της. Με τις τελευταίες όμως αχτίδες του ήλιου, σκόρπιζαν στάχτη στ' ανοιξιάτικο αγέρι για τους νεκρούς και κουκουλώνονταν στα δέρματά-τους, που χρησίμευαν για στρωσίδια. Οι νύχτες ανήκουν στους Θεούς και στους νεκρούς. Ένα πιάτο φαγι και μια φούχτα αναμμένα ξύλα μπροστά στο Τοτέμ. Για να μη πεινάσουν και να μη κρυάσουν κείνοι που έφυγαν, στην υγρή ανοιξιάτικη βραδιά.

Διαβήκανε τις απέραντες πεδιάδες, που θεριεμένο το χορτάρι τραγουδάγε χίλια ερωτικά τραγούδια στο χάδεμα τ' αγέρα και στο φίλημα των ηλιαχτίδων. Διαβήκανε και τα μακρινά βουνά, κάτω από αιώνιες οξυές και χιλιόχρονα έλατα. Όσοπου έφτασαν στον τόπο που τους έταξε το Μεγάλο Πνεύμα. Μιά ήρεμη κοιλάδα, μακριά απ' τους παγερούς βοριάδες και τους καυτερούς λίβες. Ένα ποτάμι συμπλήρωνε τη γη της επαγγελίας. Το κυνήγι άφθονο, το ψάρεμα εύκολο. Στήσανε τις καλύβες-τους και ξάπλωσαν για μέρες στο δροσερό χορτάρι ζητώντας το κορμί-τους την ανάπαψη, έπειτα απ' το μακρύ δρόμο.

Ένα βράδυ μαζεύτηκαν οι άντρες γύρω στη φωτιά για ν' αποφασίσουν τι θα κάνουν. Ο Βαλ ο αρχηγός σηκώθηκε κι' είπε δυνατά:

— Βαλ θέλει μείνει δω όσο ο ήλιος καίει.

— Κι' εγώ μείνω όσο Βαλ, πρόστεσε ο Κατ ο μάγος της φυλής.

Οι άλλοι κούνησαν το κεφάλι. Αφού Βαλ και Κατ θέλουν και τράβηξαν στις σκηνές-τους.

Κυλήσαν ημέρες ήρεμες, γιομάτες ζωώδικη απλότητα. Μα κάποιο πρωί άκουσαν μιά δυνατή φωνή να την πέρνει ο αγέρας πάνω απ' τα κλαδιά, να τη χτυπά στους αντικρυνούς βραχούς και να τη γυρίζει πάλι πίσω. «Α ή ή ή! Α ή ή ή! Χ ό ό ό! Χ ό ό ό!». Σούφρωσε ο Βαλ τα χείλια και κούνησε απειλητικά το πελέκυ. Ζώο ή άνθρωπος θα πλήρωνε ακριβά κάθε τολμηρή απόφαση να τους διώξη αποδώ.

Ξαναπέρασαν οι μέρες σβύνοντας την ανάμνηση της κραυγής, ώσπου ένα πρωί ξανακούστηκε. Τα φύλλα ανατριχιάσανε αλαφρά, οι βράχοι μουγκάθηκαν και τ' αγρίμια τέντωσαν μ' ανησυχία τις υγρές μουσούδες-τους στη διεύθυνση που φυσούσε ο αγέρας. Σβύνοντας οι τελευταίες άγριες νότες του παράξενου αυτού τραγουδιού, μιά βοή ακούστηκε αποκεί που ξεκίνησε η φωνή. Μιά καινούρια φυλή ψηλόκορμη, ξανθή ήρθε να κατοικήσει στην ψαροτρόφα και ζωοτρόφα κοιλάδα. Ήρθε να λουστεί στα κρύα νερά του ποταμού και να διώξει τη

νωχέλια που γνώρισε με τις ζέστες του καλοκαιριού. Κατέβηκαν γρήγορα την πλαγιά του βουνού και βρέθηκαν στην αντίπερη όχθη του ποταμού. Αποθέσανε τα πράγματά-τους και βάλθηκαν να ετοιμάσουν τη μέλλουσα ζωή-τους. Ο Βάλ σκαρφαλωμένος πάνω σ' ένα δέντρο παραμόνευε τις κινήσεις-τους. Μα, καθώς φαινόταν, τίποτα κακό δε σκεφτόντουσαν. Η ζωή αργοκύλησε μ' αρμονία, χάρις στο ποτάμι που τους χώριζε τα μέρη του κυνηγιού. Η γυναίκες μάλωναν που και που, όταν πήγαιναν για νερό στο ποτάμι, μα ένας αυστηρός λόγος του αρχηγού βούλωσε τα φωνακλάδικα στόματα.

Ένα βράδυ, πριν το καινούργιο φεγγάρι βγει απ' το βάθος της κοιλάδας, ο Βάλ έννοιωσε μια ανεξήγητη ανησυχία. Η νύχτα ήταν πολύ σιωπηλή. Τέντωσε τ' αυτί μα δεν άκουσε τίποτα. Έγυρε το κεφάλι στο λιθάρι πούχε για τον ύπνο και έκλεισε τα μάτια. Ξαφνικά στη βαθειά σιγή, ακούστηκε μια δυνατή γυναικεία φωνή «Ασά!» Αντίσκοψε τη σιγαλιά, πήδησε πάν' από κοιμισμένους ανθρώπους και χώθηκε τυραγνιστικά σ' αυτιά του Βάλ. Και συνέχεια άλλες γυναικείες κι' αντρικές φωνές γεμάτες τρόμο στην κατασκότεινη νύχτα. Άρπαξε ένα δαυλί που μισόκαιγε ακόμα κι' ώρμησε στο μέρος της φωνής και του θόρυβου.

— Κλέψανε την Ταλί οι άλλοι, φώναξαν λαχανιαστά όλοι.

— Κλέψανε την Ταλί; Ξανάπε ξαφνιασμένα ο Βάλ.

— Κι' ύστερά

— Το Μεγάλο Πνεύμα θέλει εκδίκηση. Ταλί και άλλοι θα σκοτωθούν από μας. Η κατάρα-του θα μας μείνει αν δε κάνουμε αυτό που ζητά.

Σκύψανε όλοι τα κεφάλια στο στήθος μη τολμώντας να συλλογιστούνε το βάρος της εκδίκησης πούπεφτε στους ώμους-τους. Η γαλήνη-τους δεν υπήρχε πειά. Τώρα έπρεπε να διώξουνε τους άλλους απ' την κοιλάδα. Έπρεπε κρύες νύχτες και ζεστά μεσημέρια να ζητήσουν με τ' ακόντιο και το πελέκι τη συγγνώμη τού Μεγάλου Πνεύματος. Αυτό ώσπου να σκοτώσουν αυτούς που πρόσβαλαν τη φυλή. Ν' αφήσουν άδεια την καλύβα απ' την ποθητή προστασία-τους και να γυρνούν μέρες και νύχτες σε φαράγγια και πλαγιές, μακριά από τις ζεστές αγκαλιές των συντρόφων-τους. Η χαραυγή τους βρήκε σ' αυτή τη στάση. Ο Βάλ αφού προσευχήθηκε στο φλογερό δίσκο του ήλιου, φώναξε με τη δυνατή φωνή του τους άντρες της φυλής. Ζώσανε τις μέρες-τους με πελέκια και πέτρινα μαχαίρια, πείρανε στο χέρι τ' ακόντιο και πατώντας βαριά στη γη ξεκίνησαν για την αντικρυνή φυλή. Διάβηκαν τ' ποτάμι και στάθηκαν μπροστά στους άντρες της φυλής.

— Θέλουμε την Ταλί και τον κλέφτη, φώναξε κοφτά ο Βάλ.

— Ο Ταρό πήρε την Ταλί. Έφυγαν. Μακριά, απάντησε ο γεροντότερος.

— Θέλουμε Ταλί και Ταρό, επέμεινε ο Βάλ.

Χωρίς να ξαναμιλήσει ο άλλος, τέντωσε το χέρι κι' έδειξε το Βορριά.

Τέντωσε κι' ο Βάλ στη δύση το χέρι του κι' είπε.

— Φύγετε.

— Γιατί; ρώτησε ο γέρος. Κακό δεν κάναμε. Μα ο Βάλ δεν άκουε τίποτα.

— Δώσε Ταλί και Ταρό για να μη φύγετε.

Δέσανε οι γυναίκες τα μωρά-τους στη ράχη, μάζεψαν τα πράγματά-τους και τ' απόγεμα όλη η φυλή, την ώρα που ο ήλιος έγερνε ολοπόρφυρος στη δύση, θλιβερή συνοδεία ξεκίνησε για καινούρια πατρίδα.

Το άλλο πρωί ο Βάλ κι' οι συντρόφοι-του κίνησαν κι' αυτοί κατά το Βορριά κυνηγώντας την Ταλί και τον Ταρό. Πέρασαν φαράγγια, δάση και βουνά κυνηγώντας βήμα προς βήμα τον κλέφτη. Ακούραστοι σκαρφάλωσαν σαν τα

αγριοκάτσικα σ' απόκρημα βουνά και σαν τα λάφια μύρισαν το πέρασμα τ' άνομου μέσα απ' τα δάση. Ένα πρωί είδαν τον Ταρό να προχωρεί σέρνοντας την Ταλί πούγερνε σαν αποσταμένη στο πλευρό του. Όταν τους είδε αυτός, λυσσασμένος απ' το θυμό, έσπρωξε με βιασύνη την Ταλί στο γκρεμό πού ξάνοιγε πλάγι-του, δίνοντας έτσι φτερά στα πόδια-του που λεφτερώθηκαν απ' το βάρος. Μαύρα κοράκια έκραξαν βραχνά και χούμηξαν στο βάθος του γκρεμού κοπαδιστά. Ο Βάλ ανάπνευσε. Τιμωρήθηκε ο ένας.

Το βράδυ όταν το φεγγάρι φάνηκε μισό στον αστροφώτιστο μπλαβό ουρανό ένα βέλος έριξε κάτω νεκρό τον Κατ. Μαζεύτηκαν όλοι κοντά στη φωτιά ρίχνοντας στάχτες στα μαλλιά-τους. Το Μεγάλο Πνεύμα ήταν ακόμα θυμωμένο μαζί-τους. Την άλλη μέρα στο τρελλό ανθρωποκυνηγτό-τους έπεσαν άλλοι δυό. Κι' ύστερα από τρεις μέρες ακαρποκυνήγι τρεις μόνο κάθονταν γύρω στη φωτιά. Οι μέρες-τους κυλούσαν γιομάτες τρόμο κι' οί νύχτες γιομάτες αγωνία με κρύους ιδρώτες. Σε κάθε κρότο, σε κάθε κούνημα των κλαδιών των δέντρων πρόσμεναν ένα δυνατό χέρι ωπλισμένο μ' ένα πέτρινο πελέκι να τους δώσει το τέλος της αγωνίας και του τρόμου. Ο Βάλ έκλαψε. Το Μεγάλο Πνεύμα τους άφηκε απροστάτευτους.

Κάποιο πρωινό ξεκινώντας για το καθημερινό-τους ανθρωποκυνήγι ξέσπασε καταιγίδα ξαφνική, ανταριασμένη. Η βροχή έπεφτε όγκος όλος συνοχή γεμάτος φωτεινές γραμμές από αστραπές κι' αστροπελέκια. Ως και δω το Μεγάλο Πνεύμα τους κυνήγησε. Τ' απόγεμα η βροχή σταμάτησε, ο ουρανός καθάρισε κι' οι τελευταίες ηλιαχτίδες αναλύθηκαν σε χίλια χρώματα περνώντας ανάμεσα απ' τα βρεμένα φύλλα των δέντρων. Προχώρησαν με γρήγορο βήμα ανάμεσα στο δάσος και βγήκαν σ' ένα άδεντρο πλάτωμα. Στη μέση ένας άμορφος όγκος. Σα ζώο... σαν άνθρωπος... Ο Ταρό! Σήκωσε ο Βάλ το πελέκι και το κατέβασε πάλι ήρεμα. Ο Ταρό ήταν νεκρός. Τον σκότωσε τ' αστροπελέκι, το Μεγάλο Πνεύμα. Σκέπασαν το κουφάρι με πέτρες πολλές, βάλανε πάνω μιά πιό μεγάλη κι' άφησαν ο καθένας λίγο φαγί για την ψυχή που γύριζε αλλαλαισμένη απ' την ξαφνική αλλαγή. Ύστερα πήραν το δρόμο του γυρισμού έχοντας τη γαλήνη στην καρδιά-τους.

Κ. Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΑ

Ρόδα και τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα και κρίνοι
στολιζούνε το σπίτι-της κι' είναι σαν περιβόλι
οσημοφέγγουν τ' ουρανού οι μαγεμμένοι θόλοι
κι' Όνειρο μες στους χρυσαυθούς γλυκοφαντάζει Εκείνη.

Μάης 1943

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Της φίλης Domas Π.

Πόσο χλωμή μας είρδε, φίλη, η 'Ανοιξη...
μες στη δειλή καρδιά-μας, τη θλιμμένη,
μιά νοσταλγία ασάλεφτη απομένει,
σαν ικεσία βουδή και σαν κατάνυξη.

Μαράθηκαν τα ρόδα τόσο πρώιμα...
με λόγια κεντημένα με το κλάμα,
κλείνουμε την ψυχή-μας σ' ένα γράμμα,
κι' ατέλειωτο, η χαρά-μας, φυλλορόημα...

18)5)43

ΜΗΝΑΣ ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΕΡΜΑ

Με χιλιομετρική ταχύτητα στο τέρμα μου βαδίζω
και φταίει ο χρόνος που περνά
γοργά. Μέσα μου κρύβω το χτικιό. Σκοτάδι φέγγος γκρίζο
μ' απλώνει τα μάβρα του φτερά...

Θα προχωρήσω σταθερά και τη χαρά θα αφίσω στη φθίση
ν' ανθίσει. Το γέλιο να μη σβύσει.
Θα ζήσω τόσο λίγο, μ' αυτό δε με λυπεί: θέλει ετο' η φύση
ναρθεί με διάση η μάβρη δύση.....

Αφτό δε με ληπεί, σε άλλους κόσμους ίσως εκεί να πάω
η θα χαθώ στο κύκλο του θλιβερού μηδέν;
Δεν ξέρω πια, στοχάζομαι. Μα εδώ ταχεία σφυροκοπά
μάστορας τ' αμόνι-του, κι' οι χτύποι σαν να λεν:
« — Με χιλιομετρική ταχύτητα στο τέρμα-σου βαδίζεις.
Ζήσε το λίγο-σου καιρό με τη χαρά στα χείλη.
Αγάπα, αγάπησε πολύ. Τ' είναι η ζωή νομίζεις;
Και φύγε κι' ασ μη κλάψουνε για σε καθόλου οι φίλοι!...»

Μάης του 43

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΞΙΔΙ

Κινήσαμε χωρίς και μεις να ξέρουμε που πάμε.
'Ησυχoi. Μόνο ανήσυχο ξωπίσω-μας το κύμα.
Πόσο μακριά από την ξηρά! Κι' όμως κυττάμε,
κοντά η ψυχή-μας βρίσκεται πιά λίγο από 'να βήμα.

Στο υγρό στοιχείο πλέουμε κι' η θάλασσα είναι μαύρη.
— Μονάχα κάποιο ημίφωτο απλώνει το φεγγάρι.
Τάχα ποιά ξέρα ποιά νησί το πλοίο-μας πάει για νάβρει;
Ποια πόλη εμάς θα μας δεχτεί, ποιά χώρα θα μας πάρει;...

Μα τι μας νοιάζει; Το άπειρο γλυκά χαμογελάει,
κι' είν' η θραδιά σαν προσευχή, σαν δειά μυσταγωγία.
Το πλοίο-μας φεύγει κι' ο καπνός ξωπίσω-μας περνάει
κι' η ανατολή ετοιμάζεται για νέα Δημιουργία!

ΣΩΤΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΗΣ

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΑΓΑΠΕΣ

Μπροστά σε μιά βιτρίνα ζαχαροπλαστείου θαύμαζα την τέχνη της κατα-
σκευής ενός λοφίσκου απο γλυκίσματα.

Ξάφνου αισθάνθηκα δίπλα μου την παρουσία μιάς λεπτής σιλουέτας.

'Εστρεψα. Το φως της βιτρίνας φώτιζε το συμπαθητικό προσωπάκι μίας
άγνωστης-μου νέας.

'Ηταν ένα κορίτσι ως 20 χρονών. Ρόδινο πρόσωπο, μεγάλα γαλανά μάτια
κι' ολόξανθα μαλλιά.

Η άγνωστη έστρεψε για μιά στιγμή το προσωπάκι-της σε μένα και χαμο-
γέλασε.

Βρήκα το θάρρος να ψηθυρίσω.

— Δεσποινίς δεχόσαστε ένα γλυκό;

— Θα τότελα τόσο... Απάντησε καθαρά, με θάρρος, ενώ με κύττούσε
εκφραστικά.

Την πρώτη στιγμή ένοιωσα μια κρυφή χαρά στα λόγια αυτά.

Βιάστικα να πάω.

Περάστε μέσα.

Τα είχα χάσει είν' η αλήθεια από την απρόοπτη αυτή ευκολία με την
οποία δέχθηκε την πρότασή-μου η χαριτομένη άγνωστη.

Η αρχική μου λαχτάρα να γνωρίσω αυτή τη νέα που πριν λίγες στιγμές
φάνταζε αδιάφορη πλάι μου, η λαχτάρα αυτή που μούσφιγγε τόσο παράξενα
την καρδιά είχε σχεδόν εξαφανιστεί μπροστά στη συμπεριφορά-της.

'Οχι όμως κι' ο πόθος-μου γι' αυτήν. Εκείνο όμως που με γοήτευε μετά
από λίγο ήταν ότι συνεννοηθήκαμε χωρίς να καταφύγει κανείς μας στις κοινώ-
τυπες και χιλιοειπομένες λέξεις που προλογίζουν συνήθως παρόμοιες συναντήσεις.
Φαινόμεσθε κι' οι δυο ευχαριστημένοι από τη γνωριμία μας.

Μείναμε εκεί αρκετή ώρα, τρώγοντας αργά-αργά ένα γλυκό, χωρίς ούτε
μιά στιγμή ναρθεί να μας διακόψει η αμηχανία.

'Όταν βρεθήκαμε στο δρόμο είπα.

— Δεν ξέρω ούτε τ' όνομά σας.

— Σοφία.

Σωπάσαμε. Μου γεννήθηκε η εντύπωση πως γνωριζόμαστε από καιρό.

Σε λίγο πρότεινα.

— Πάμε περίπατο στον κήπο; Η βραδυά είναι τόσο υπέροχη!...

— Πάμε. Απάντησε με το απλούστερο ύφος του κόσμου.

Δεν παρεξενέφτικα. Είχα πιά συνηθίσει. Την έπιασα από το μπράτσο. Συν-
ταίριασε το βήμα-της με το δικό-μου και προχωρήσαμε.

'Ενας, δυο, τρεις δρόμοι κι' ύστερα αριστερά. Βρισκόμαστε μπροστά στον
κήπο που φάνταζε υποβλητικά με τον μαύρο όγκο-του στο γκρίζο ουράνιο θόλο.

'Εφερα το χέρι-μου γύρω στη μέση-της.

Γύρισε και με κύτταξε χαμογελώντας.

Το σφιχτοδεμένο-της σώμα έκαιγε. Το δικό-μου τα ίδια.

Λίγο πιά ύστερα βρισκόμαστε σ' ένα παγκάκι καθισμένοι.

Την έσυρα κοντά μου και πιάνοντάς-την απ' τους ωραίους ώμους-της
έσκυφα κοντά-της σιωπηλός προσπαθώντας να διαβάσω την ψυχή-της.

Εκείνη ανοιγόκλεισε τα βλέφαρά-της κι' έγυρε το κεφάλι προς τα πίσω.

'Υστερα αφήνοντας ένα ελαφρό στεναγμό είπε:

— Θεέ μου! πόσο περιπλέκοντε τα πράγματα! Τι προσπαθείτε να μάθετε;

Γιατί θέλετε να προχωρήσετε πέρα απ' ό,τι βλέπετε; Ας είναι. Δεν θέλω να σας
χαλάσω το χατήρι. Μείνετε ήσυχος. Είμαι αυτό που ονομάζετε ένα «τίμιο κορίτσι».

Θεέ-μου πόσο αστείες είναι οι λέξεις!

'Αρχισε να γελά. 'Υστερα σταμάτησε και σήκωσε τους ώμους.

— Γιατί ένα «τίμιο κορίτσι» να μην μπορεί να διαθέσει τον εαυτό-του όπως
ένας «τίμιος άνδρας», όπως εσείς παραδείγματος χάριν;

Υπήρχε στη φωνή-της κάτι το ειρωνικό και πικρό μαζί. 'Αρχισε να γελά,

ένα γέλιο ξερό, πονεμένο που βιάσθηκα να σβύσω κάτω από τα χείλη-μου.

Όρθια μπροστά-μου η Σοφία διόρθωνε τα φορέματά-της πούχαν ανακάτωθει.

— Πότε λοιπόν; Ξαναρώτησα.

— Αύριο, στο ίδιο ζαχαροπλαστείο, απάντησε.

Ζήτησα να τη συνοδέψω ως το σπίτι-της. Αρνήθηκε, ζητώντας-μου ως χάρη να μην επιμείνω.

Κι' έφυγε.

Πέρασα μια νύχτα ανήσυχη. Μόνο όταν ξύπνησα ένοιωσα την ψυχή μου πλημμυρισμένη από μια ανεξήγητη ευδιαθεσία.

Το βράδυ πήγα στο ζαχαροπλαστείο που την είχα συναντήσει.

Ο ζαχαροπλάστης μόλις με είδε ήλθε φέρνοντάς μου ένα άσπρο χαρτάκι.

Το άνοιξα και διάβασα:

«Σ' ευχαριστώ για το ωραίο βράδυ που μου χάρισες.

Μη με περιμένεις απόψε, μήτε καμιά άλλη βραδυά.

Ίσως απρόοπτα να ξανασυναντηθούμε. Ίσως αγαπηθούμε κι' άλλη φορά».

Του κάκου περίμενα τόσα βράδυα. Δεν ξαναφάνηκε.

Τώρα δεν περιμένω πιά.

Αλλ' ίσως «ίσως απρόοπτα ξανασυναντηθούμαι» σκέπτομαι.

ΙΩΣ. ΝΑΚΟΣ

(Νεακόμβου)

ΑΝΟΙΞΗ

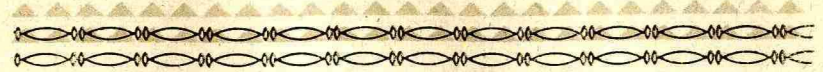
Ήρθε κι' εφέτος η άνοιξη κι' ανδίσανε
λουλούδια στο περβόλι, στ' αγροκήπι.

Μα στους ανθρώπους τούτους που δοκίμασαν
το φετεινό χειμώνα, πόση λύπη!

Ω στους ανθρώπους που γευτήκανε
την πίκρα του χαμού για κάποιο αδέρφι,
πώς να μπορείς να πείς γι' αυτήν την άνοιξη
πως φτάνει παιχνιδιάρικα και μας γνέφει.

Ήρθε και φέτος η άνοιξη και γύρισαν
τα χελιδόνια που δεν έλπιζα να φτάσουν.
Μα οι άνθρωποι αυτό το δράμα που έζησαν
πώς να μπορέσουν τάχα να ξεχάσουν;

ΝΙΚΟΣ ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

ΕΑΡΙΝΟ

Ήρθε ο καιρός ο φωτεινός κι' η συντροφιά των αηδονιών,
κι' ο ζηλευτός χρωματισμός, των δειλινών του Μάη.

Ήρθε ο καιρός των ροδανθών και το τερπνό των περβολιών,
κι' ο γιορτιασμός του κάθ' ενός, μ' εκείνη π' αγαπάει.

Ήρθε ο καιρός των ταξιδιών για την απώλεια των ζαημών,
κι' ο γνρισμός των πώδητων, και των ξενητεμένων.

Ήρθε ο καιρός των γλυκασμών με τις χαρές των λυτρωμών,
για τις καρδιές των ταπεινών, και των αποσταμένων.

Ήρθε λοιπόν ήρθε ο καιρός για τη φθορά των στεναγμών,
και για την ήττα της πικρής ημέρας που πληρώνει.

Ήρθε ο καιρός το ξέρω αυτό κι' όμως των μαύρων μαρμασμών,
για με δεν έφτυγε η μορφή, βαθειά ποθ με κυλλώνει.

Στα δυό - μου χείλη ο σπαραγμός, ακόμη στέζει των λυγμών,
κι' από την κοήνη των ματιών. δε στέρεψε το δάκρυ.

Αζόμια στέκει ο δυνατός ρυθμός των άτολμων παλμών,
κι' ας κόσμησεν ο νέος καιρός, του οριζόνια τα μάκρη.

Βλέπω τους κάμπους τους πλατιούς και τα κοινάκια τών γαλιών,
και τη σελήνη τις νυχτιές, που λάμπει λαγγεμένα.

Βλέπω το γέλιο των παιδιών και τη χαρά των σπουραγιτιών,
μά όλ' αυτά, καμιά στιγμή δε μίλησαν σε μένα.

Δεν ξέρω τι με τυραννεί, και των χουσών ανατολών,
την όψη την αισταντική, δεν ημπορώ να ζήσω!

Δεν ξέρω πάντα τ' είν' αυτό, που μ' εμποδίζει των βιολιών,
το γλυκοσέρτικο σκοπό, μέσ' στην καρδιά να κλείσω!

Όλα μου φαίνονται σκληρά, κι' ας είναι τόσο φωτεινά,
κι' ας παίζει το ραδιόφωνο, στην κεντρική πλατεία!

Όλα μου δείχνονται φοιχτά, σιωπηλά και σκοτεινά,
συνειδησιμένα, ταπεινά, μικρά. φτωχά και κρούα.

Ω να μπορούσα μιά φορά κι' εγώ να βρω κάποια χαρά,
κι' ολημερίς σά μέλισσα, νάτρεχα στα λουλούδια!

Υμνοι και δόξες ακριβές κι' άτιμητα χουσά φτερά
θα γίνονταν για τη ζωή, τα τόσα - μου τραγούδια!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΟΥΤΑΚΟΣ

ΧΑΜΕΝΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Τα φύλλα έπεφταν από τα δένδρα και ανατριχιάζοντας στο τρελλό-τους στροβίλισμα χαιρέτιζαν το ξεκίνημα του Φθινοπώρου. Η άνοιξη αφού αναστάτωσε με τις χαρές-της τους κάμπους και τις ραχούλες και το άρωμά-της κύλησε στις φλέβες-μας μιά δυνατή ζωντανία δεμένη ακόμη στον τροχό της Φύσης που γυρίζει μονότονα λυχοθυμά στο χλωμοκίτρινο φως της κρύας φθινοπωρινής νύκτας.

Ήταν σούρουπο όταν την πρωτοείδα. Οι αδύνατες αχτίδες παιγνίδιζαν στ' ασημένια-της μαλλιά. Στά μάτια-της κλεινόταν μιά άπειρη μελαγχολία για το χωρισμό της Νειότης. Όταν την κύτταζες στην παράξενη σιωπή που σαβάνωνε πένθιμα την ύπαρξή-της ένοιωθες το σκίρτιμα μιάς καρδιάς που σπάραζε μπροστά στα γκρεμισμένα όνειρα-της που σωριάστηκαν στην αγκαλιά της ανυπαρξίας απραγματοποίητα. Στα μαύρα σκοτεινά μάτια-της διαβάζω όλο το μυστήριο του Πόνου-της. Ήταν κάποτε ένα ζωντανό λουλούδι στον κήπο της νεότης. Στα παρθενικά-της όνειρα έπλαθε τον ιδανικό τύπο του νέου που θα συγκλόνιζε την καρδιά-της και θα φτερουγίζε μαζί-του στην ανεμοζάλη της ζωής. Ευλαβικά έκρυψε στην πιο μοναχιασμένη γωνιά της ψυχής το Ίνδαλμά-της!

Ήταν πολύ πλούσια αλλά και η φύση δεν την ξέχασε. Σκορπώντας τα δώρα της πλούσια της χάρισε τα πιο γλυκά μάτια και ένα χρυσαφένιο χύμαρο ξανθών μαλλιών. Αλλά κάποια δύναμη που φθόνησε την ομορφιά-της εστάλαξε στη ψυχή-της μιά περίεργη μεγαλομανία και μιά τρελλή ματαιοδοξία. Και δεμένη έτσι στα τρελλά αυτά αίτια της γυναικείας φύσης, πετούσε αδιάφορα για να προϋπαντήσει τον ιδανικόν-της καβαλάρη.

Ταξίδευε μεθυσμένη ακούραστα χωρίς να σκέπτεται. Τα χρόνια πετούσαν, τα πλούτη ξανεμίστηκαν σιγά σιγά και ο κύκλος των θαυμαστών έβλεπε την πολιορκία του χαριτωμένου φρουρίου. Και η φύση ολοκλήρωσε την σκληρή εγκατάλειψη στέλνοντας τα πρώτα χιόνια στα χρυσά μαλλιά-της και μιά ανείπωτη θλίψη στα μάτια που εχάραξε το φθινόπωρο της ζωής-της. Τα τριαντάφυλλα μαράθηκαν στα μάγουλά-της και ο λαμπρός ήλιος των ματιών-της έγερσε πίσω από τον πλανήτη της Νειότης και τα πρώτα σύννεφα της θλίψης άρχισαν να στεφανώνουν το χλωμό-της πρόσωπο. Και ο τελευταίος ψιθύρος χάθηκε στη χλωμή νύκτα, νυσταγμένα τώρα τα αηδόνια της Νειότης φτερουγίζουν στη φωλιά-τους. Πόσο με μέθησε το πλάνο πιστό της ματαιοδοξίας και της παραξενιάς! μικρέ-μου φίλε μου λέει θλιμμένα.

Τώρα που άρχισα να καταλαβαίνω τους τρελλούς πόθους-μου είναι αργά. Είναι επικίνδυνο να αφίσεις το είναι-σου στα φτερά της φαντασίας της νεανικής. Ενώ γύρω-μας μέσα στις τουλίπες του κάπνου της αυταπάτης η ζωή κερνά το δυνατό ποτό της χαράς που μεθά εγώ το γύρευα μέσα στους ίδιους καπνούς της ματαιοδοξίας. Πως μπορούσα να πλησιάσω στα αδύνατα φτερά της παράξενης φύσης-μου και στον παροξυσμό του εγωισμού το νέο πούχε ρίξει η τρελλή-μου φαντασία στο Νησί το Παρθένο, της Γοητείας; Κι' όμως ήταν ιδανικός άνδρας για με. Αλλά μήπως αν τον ρωτούσαν θα είχε την ίδια γνώμη και για μένα; Και εξακολουθεί έχοντας τα μάτια σκυμμένα κάτω, ενώ ένας αναστεναγμός την τύλιγε στη θλιμμένη αγκαλιά-του. Κάθε γυναίκα ποθεί ό,τι δεν έχει. Στη ζωή δεν σκέπτεται πολύ σοβαρά γιατί ακούει τη φωνή της καρδιά-της. Κι' αυτό ξέρεις είναι ένας μεγεθυντικός φακός που μεγαλώνει τα πράγματα και πολλές φορές παραμορφώνει την πραγματικότητα. Στο φακό της

καρδιάς δεν φαίνεται η ζωή-μας και η Νειότη πόσο μικρή και σύντομη είναι. Νομίζεις ότι θάσαι πάντα νέα και όταν είσαι ακόμη δεν συνειθίζεις να βασανίζεσαι με τη σκέψη της μοναξιάς, του χειμώνα της ζωής-σου. Κι' όμως πόσο σύντομα κυλά η ζωή! Έτσι και εγώ πέταξα σαν μια αέρινη πεταλούδα στον κήπο-της, πέρασα πάνω από κάθε ερωτική χαρά χωρίς να την αγγίσω, νοιώθοντας ότι το άρωμα είναι πιο μεθυστικό πιο κάτω και με φέρνει πιο κοντά στον ιδανικό άνδρα που ζητούσα.

Και πράγματι μια πιο δυνατή συγκίνηση με έκανε ν' ανατριχιάζω όσο φτερουγίζα περνώντας από τον ανθισμένο κήπο της Νειότης. Αλλά χωρίς να το καταλάβω είχα περάσει πια πίσω απ' όλες τις χαρές, ζητώντας πιο μεγάλες, και χωρίς να το νοιώσω βρέθηκα έξω από τη Νειότη, ακόμη γυρεύοντας! Εσώπασε λίγα λεπτά και προσπάθησε να κρύψει ένα δάκρυ νυσταγίας και πόνου που κύλησε γλύφοντας το χλωμό πρόσωπό-της για την άχαρη διαβατήρια Νειότη πούχε χαθεί πια. Το χλωμό φεγγάρι που την συντρόφευε χάθηκε κι' αυτό πίσω από βαρεία σύννεφα.

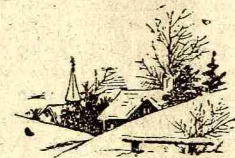
Νέα Ίωνία

ΜΙΝΩΣ ΨΑΛΤΑΚΗΣ

Ι Σ Ω Σ ...

Ίσως φίλοι... γκαρδιακοί στεναχωρεδούνε, ίσως και μέσα στην ψυχή να πλημμυρίσουν μίσος ίσως να το μετανοήσουν ίσως...
Φιλοδοξία φήμερη τους παρεκίνησ' ίσως να με κατηγορήσουνε σαν λογοκλόπο αφτή δαν' ασχολία των ανθρώπων...
Ίσως στην πλάση την πεζή νάνε μιά διαφήμιση ντόρο να κάνουνε στην τέχνη, στην ποίηση, ίσως να είνε κακή η είδηση
Ίσως φαντάζονται πως τώρα θα τους τρέψω μίσος ίσως με ξανακατηγορήσουνε, ίσως
Μά, ίσως να το μετανιώσουν ίσως...

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΣΕ ΛΑΪΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

(ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΥ)

Χτές το βράδι, όπως τόσα άλλα, μέσα στο μικρό τετράγωνο γραφείο του «Λαϊκού Νοσοκομείου» είχε τρυπώσει σουρτά, δίχως κανείς να νιώσει πότε, η νάρκη του ύπνου. Είμωνα νυχτερινός κι όμως το κεφάλι-μου είχε γεμίσει απ' τη θολούρα της νύχτας τόσο που μ' έκανε να νυστάζω σαν το αποσταμένο παιδάκι. Οι δυο άλλοι συνάδερφοί-μου βουλιαγμένοι στις πολυθρόνες σωπαίνανε κι αφτή-τους η σιωπή, τόσο φλύαρη, μούδινε στα νέβρα—σαν τη φλυαρία γυναίκας. Δεν κρατήθηκα και τους είπα: —Παιδιά, αν θέλετε μπορείτε να πηγαίνετε. Η ώρα είναι οχτώ και η υπηρεσία σας τέλειωσε... Ο νεαρός χειρουργός, μαθητεβόμενος στην πολυκλινική, κι' ο παθολόγος της μέρας σηκοθήκανε, είπανε ένα ξερό, νυσταγμένο καληνύχτα, κρεμάσανε τα χέρια-τους σαν τριμένα σκονιά και βγήκανε σούρνωντας τις παντούφλες...

Εμεινα μόνος στο γραφείο. Μια τούφα αχτίδες ξέφεβγαν κάτω απ' το αμπαζούρ στο πάτωμα σ' έναν καθαρογραμμένο κύκλο πεισματικά ασάλεφτες, ναρκομένες θαρείς,—μαβιές πινελιές σε πράσινο τέλμα. Τ' ακροδαχτύλια της ανησυχίας μου μάλαζαν τα νέβρα, νωθρά στην αρχή, βανάφσα κατοπι σαν να παίζανε πάνω-μου κάποια τέλεια αδιόρατη άρπας. Κάπιο ποντίκι ροκάνιζε τό ξύλο του γραφείου και άκουγα καθαρά τα νέβρα-του να πάλουνε σάν τα δικά-μου Ένα βιβλίο σάλεψε στην τουλάπα μπορεί και τρομαγμένο απ' τα αγερικά που ξεχυθήκανε εδώ μέσα. Ένιωθα το μαμούνι που ξυπνούσε, να σαλέβει την ουρά-του και η μουσούδα-του να χώνεται στα φύλλα του χαρτιού. Το κάδρο μόλις ξεχώριζε στον κανελή τοίχο και ο δόκτωρ δίνει το «μάθημα ανατομίας» μ' ένα κίτρινο γέλιο νυφίτσας. Σκέφτομαι: κι αφτός ο χειρουργούμενος θάτανε σίγουρα κάποιος πεινασμένος γέρος σαν κι αφτόν που φέρανε το πρωί. Έτσι κι αφτός θα παράτησε το σπίτι-του για να μη του ζητάνε ψωμί και κάπιο πρωί θα τον βρήκανε σε μιά γωνιά ασάλεφτο απ' την εξάντληση... Ένα βαρί απόμακρο βαριαναστέναγμα έφτανε απ' το θάλαμο ασθενών—σαν το σάλεμα πευκόφυλλου στο χάδεμα μαγιάτικης πνοής. Ο σκελετός της γωνιάς ανασήκοσε την κάρρα του και με κοίταξε σαρκαστικά, μου έδειχνε την άβυσσο του κρανίου-του και τα μάτια-του γοργοστρίβανε μαβροπράσινα, φρικαλέα. Ένιωθα ένα καφτό αβγό στο λαρίγγι να με πνίγει. Ο σκελετός πλησίασε και να που άκουγα τα κόκαλα-του που τρίζανε σαν να σπάζανε ξερά μπιζέλια. Ποιός ξέρει, μπορεί να νε κιο σκελετός του πρωινού γέρου...

Το κουδούνι της εξώπορτας δαιμονίστηκε και μου τριπάνιζε τ' αφτιά. Βήματα πολλά βιαστικά ακουγόντανε στις σκάλες. Μιά νοσοκόμα ήρθε και στάθηκε στην πόρτα του γραφείου-μου τρομαγμένη. Τινάζουμαι πάνω λες και πέταξα απ' το στήθος-μου τρεις πλάκες μολύβι. Λέει:

—Γιατρέ, φέρανε κάπιο νεό άρωστο... Περιμένουνε στον προθάλαμο... Να τους μπάσω;...

Κουνώ το κεφάλι και στριφτά η κοπέλα χάνεται στον καπνιασμένο διάδρομο. Κοιτάζω γύρω: Ο σκελετός στη γωνιά-του σκυφτός το «μάθημα ανατομίας» θαμπόφωτο στο κάδρο-του τα βιβλία αραδιαστά, ασάλεφτα... Κατεβαίνω στον προθάλαμο που μαζομένοι δυο τρεις νοσοκόμες κ' ένα παλικάρι παλέβανε να ησυχάσουνε τον άρωστο, που όμως ακομαχάει σουρτά σαν κουρασμένη ατμομηχανή και δε φαίνεται να δίνει αφτί στα λόγια-τους. Τον κοντέβω και σκύβω πάνω-του. Τα μάτια-του ρουφηγμένα στο κράνιο κρύα, γυαλοπράσινα—σαν αφτά του σκελετού που ως να μη βλέπανε εμάς μά καπιες άλλες μορφές—του κόσμου της πυρετικής αγωνίας. Θάθελα να τρίψω το πρόσωπό του με νερό, μα φοβήθηκα μη σπάσω το κρουσταλένιο κερί που το σκέπαζε. Έπιασα τα χέρια-

του, τόσο στεγνά ξέσαρκα, που θαρούσα πως χούφτιαζα μιά χούφτα κόκαλα ξεθαμένα από καιρό—ν.χ, σαν τα χέρια του σκελετού!...Μιά «αδελφή» ρωτά:

—Στον τρίτο θάλαμο;

—Ναί...

Στο γραφείο ο νεαρός φίλος του Πέτρου—του καινούργιου άρωστο—μούπε την ιστορία του φίλου-του απλή, συνηθισμένη μα και τόσο παράξενη γιά μένα: Ο Πέτρος πήγαινε ολημέρα στο μηχανουργείο και το βράδι στο σχολείο. Όμως τον τελεφταίο καιρό το μεροκάματο δεν έφτανε και οι τρεις άνθρωποι υποφέρανε πολύ από φαγί. Η γριά μάνα του έπεσε στο κρεβάτι από εξάντληση και ο πατέρας-του άρχισε να πουλάει τσιγάρα σε κάποια γωνιά. Ο Πέτρος πάλεβε να τα φέρει βόλτα, μα άδικα: οι γέροι ολοένα μαραγκιάζανε, γκρινιάζανε ολημέρα, πεινούσανε. Κ' ένα βράδι ο γέρος δε γύρισε σπίτι—ούτε τ' άλλο, ούτε κανένα πιά. Τον χάσανε. Κάποιος είπε πως τον είδε αλήτη σε μιά συνοικία. Κ' η γριά έπαψε πιά να ζητάει φαγί σαν να καταλάβαινε πως γι' αφτό διάλυσε το σπιτικό-της. Ο Πέτρος τάβλεπε όλα τούτα μα δε μιλούσε.

—Όμως εγώ μόνο ήξερα τόσο πολύ υπόφερενε στα βάθη της καρδιάς-του. Συχνά δούλεβε ως τη νύχτα κ' έμενε πολλές φορές νυστικός για να φέρει στη γριά άρωστη περισσότερο ψωμί η γάλα. Κι' αφτό είτανε που τον πείραξε, όπως είπε ο γιατρός, γιατί το άδειο στομάχι έφτιαζε πληγή. Όμως κι' η γριά μάνα του πέθανε μιά νύχτα κ' έτσι ο Πέτρος έμεινε μονάχος. Αλλά μιά μέρα δε σηκοθήκε να πάει στο μηχανουργείο όπως τόσα πρωινά, χρόνια τώρα δίχως αναπαμό. Το έλκος στο στομάχι προχωρούσε και οι πόνοι δεν τον άφηναν να σαλέψει, μήτε να μιλήσει. Μέρες πολλές τον έφρυγε ο πυρετός, δεν μπορούσε να φάγει το παραμικρό και η νεβρική υπερένταση του τρυπάνιζε τόσο που άρχισε να αδυνατίζει φοβερά. Εμείς οι λίγοι φίλοι τον περιποιούμασε αδερφικά και φροντίζαμε για καθεμιά ανάγκη του. Ωστόσο το κακό δεν υποχωρούσε και μιά μέρα τον πήγαμε μερικοί φίλοι στις αχτίνες.—Εγχείρηση!...είπε ο γιατρός...

Σώπασε. Φαινότανε βαθιά λυπημένος για την κατάντια του φίλου-του. Μα εγώ δεν πολυπρόσεχα πιά. Μιά παράξενη ιδέα τρύπωσε στο μυαλό-μου. Διάβολε!...μπορεί;...Ρώτησα:

—Και πως λέγανε τον πατέρα του Πέτρου;

—Κυρ-Αντρέα, γιατρέ...

Τινάχτηκα...Μα...ναί, ναί: έτσι λένε και τον πρωινό γέρο αλήτη τώρα θυμάμαι, θυμάμαι καλά. Ο νεαρός σηκοθήκε να φύγει...

—Να πηγαίνεις, παιδί-μου, και νάρθει άβριο πρωί να σου πω για τον Πέτρο. Σαν αδύναμο δεντρί το σκυφτό κορμί του νέου ξεμάκρυνε, βάφτηκε μελανί και αργά σε λίγο έγινε ένα με το σκοταδερό μαγνάδι του διάδρομου. Η χλιαρή κοιλιά της αγωνίας πέρασε ξυστά απ' τα μάγουλά-μου και ξερά φρύγανα λαμπαδιάσανε μέσα στο κεφάλι-μου. Κι' όμως πρέπει να δω τι γίνεται...

Μέσα στο «θάλαμο 3» τα κρεβάτια αραδιαστά, φουσκωτά, σκούρα σαν παραχορτασμένα κροκοδείλια ρουχνίζανε βαριά. Ένα πνιγμένο μουγκανητό έβγαινε από κάθε κρεβάτι και γέμιζε τον αγέρα με τον αχό σαν από κοπάδι πληγωμένα βουβάλια. Μιά χλαλοή πυρετικής κάψας και μιά μπόχα σάπιου ιδρώτα ανεμογύρισε κ' ήρθε και κάθισε στο λαρύγγι-μου σε μιά χούφτα σπριασμένα φύκια. Έβηξα και προχώρησα μουλοχτά. Στο γωνιακό κρεβάτι ο κυρ-Αντρέας μόλις ξεχώριζε κάτω απ' τις κουβέρτες, ροχάλιζε ανήσυχ. Μα... τί βλέπω!...Το πετσί-μου πέρασε ένα ξυστήρι μαντεμένο και μου ορθόστησε τις τρίχες. Στο πλαϊνό κρεβάτι είδα τον Πέτρο...Μούγκριζε ακόμα και τα μάτια-του γυαλιζανε, μα τόσο φριχτά που δεν μπόρεσα να τα πολυκοιτάξω. Σκέφτηκα Αν ο Πέτρος γυρίσει και δει τον κυρ-Αντρέα τον πατέρα-του;...Κι αν τον γνωρίσει; Άκουγα τις φλέβες του νέου ν' ανοιγοκλείουν στο μπλάβο χείμαρο του αιμάτου, και τα νέβρα-του να παίζουνε σπασμοδικά γυμνά σκροκλώνια στο βάρεμα παγερού χιονιά. Πνιγόμενα...Γοργόστριφτα πέρασα το θάλαμο σαν κάποια μωβ αχτίδα, ξεπεταγμένη απ' το λαμπιόνι του ταβανιού, να με κυνηγούσε...Στο γραφείο-μου, το αμπαζούρ νύσταξε κ' οι τοίχοι κρεμάσανε πυκνά μελανιά πέπλα αράχνης. Ξάπλωσα στην πολυθρόνα. Ένα λιθάρι, σαν το κεφάλι μικρού παιδιού, στάθηκε πάνω στο στήθος-μου και δε μ' άφινε ν' ανασάνω. Στο κρανίο-μου πέφτανε σωροί λιανολίθαρα λες και με βρήκε χαλαζόβοροχο ανα-

πάντεχο σε άδεντρο κάμπο. Αναρωτιέμαι: αν ο Πέτρος τον γνωρίσει ;...Μιλούνια λιγνοπόδαρες αράχνες κρεμαστήκανε απ' το ταβάνι και στριφογυρίζανε γύρω-μου δαιμονιακά, θαρείς και θέλανε να με τυλίξουνε στα πυκνά μετάξινα βρόχια-τους...Τίποτα; πρέπει να πάει σ' άλλο θάλαμο ο Πέτρος...Δε νιώθω το κεφάλι-μου, και τα πόδια-μου μουδιάζουνε. Άμετρα σιχαμερά ζουζούνια ξεχυθήκανε στο πάτωμα, γοργοσαλέβανε πυρετώδικα—κρύα μερμύγκια, σερπετά γλιώδικα, βουρκάρικα σκουλίκια. Διάβελε! τί θέλανε από μένα; Το μελανό κρανίο σαλέβει πάλι πάνω-κάτω και με παγώνει με τα πρασινόχρωμα μάτια-του. Μα έχουν και τα κρανία μάτια; Ποιός ξέρει μπορεί νάνε και τα μάτια του Πέτρου...Χίλιοι δαίμονες μπλοκάρανε στο διάδρομο και σουρίζουν, αγκομαχούν, λουφάζουν απ' το τρελό σαλαπηδητό...Α! δε χωράει λόγος—πρέπει ν' αλλάξω τώρα κι όλα το κρεβάτι του νέου αρρωστού! Όμως γιατί δε μπορώ να σαλέψω τα πόδια-μου; Νιώθω ένα μου διασμα κάτι σαν κοπάδια από μελανά μαμούδια να αλωνίζουνε την επιδερμίδα-μου—να ανεβαίνουνε πάνω μου, να με γαργαλάνε στο στήθος, στις αμασχάλες, στο λαιμό...Δε μπορώ! θα γελάσω!...Θα γελάσω...

Σαλτάρησα πάνω από ένα στριγγό σκαύξιμο μακρόσυρτο, σουβλερό λες και πληγόσανε το μεγάλο διάβολο της κόλασης. Και κατόπι κραγβές, ουρλιαχτά σαν πληγομένου τσακαλιού, χουγιάγματα πηχτά—κάτι σαν κλάμα πεινασμένου λύκου ή στριγγλισματα μανιακά τρελού. Όσο να καλοσυνέρθω μπλοκάρανε στο γραφείο δυό τρείς νοσοκόμες με την αγωνία στα μάτια και τη φρίκη στο πρόσωπο. Τραβλήσανε:

— Ο νέος άρρωστος...Να, αφτός που φέρανε το βράδι... Ο.. Ο... ο Πέτρος... Σπαράζει στο κρεβάτι-του... κλαίει... γελάει... Φαίνεται να τρελάθηκε... Τον δέσαμε στα κάγκελα... Τρέξε, γιατρέ γιατί όλοι οι άρρωστοι ξυπνήσανε και φοβούνται...

Ποδοβολητά στο διάδρομο—νεβριασμένα, γοργά, κοφτά που μόλις και πνιγόντανε στο καουτσούκ. Έτρεξα στο θάλαμο. Φασαρία, μουρμουρητά αγριεμένα, κι απ' το βάθος κορακίσιας κραβγές, πότε σπασμένο γέλιο, πότε αναφυλητά—κοφτές σα λεπίδι. Πλησίασα Ο Πέτρος δεμένος με τα σεντόνια στο κρεβάτι-του σπαρταρούσε σαν χτυπημένο σπουργίτη. Τα μάτια-του άγρια έξω απ' τις κόγχες-τους, γυροφέρνανε φοβισμένα, θαρείς κ' είχε πέσει από άλλο σε χέρια αγνώστων βασανιστών. Οι φλέβες φουσκόνανε τόσο για να σπάσουν και τα νέβρα-του παίζανε στριφτά κάτω απ' την κερένια επιδερμίδα. Έβλεπα καθαρά το κίτρινο τούλι της τρέλας να σκεπάζει το μούτρο-του. Σα με είδε έπαψε απότομα τα κλάματα, τα γέλια και ημέροσε. Μόνο το σκελετώδικο χέρι-του τεντόθηκε κ' έδειξε στο άλλο κρεβάτι του γέρου κυρ-Αντρέα. Μουρμούρισε:

— Αφτός!... Αφτός είνε... αφτός!...

Πάγοσα. Αφτό που φοβόμουνα έγινε: Ο Πέτρος νάνε γιός του κυρ-Αντρέα—και να τον γνωρίσει!... Πίσω, στο σβέρκο-μου, άνοιξε μιά τόση τρύπα και χύθηκε, σαν το κρασί απ' τη φλάσκα, το μυαλό-μου κ' έμεινε κούφιο, ολότερα άδειο το κρανίο-μου. Το κεφάλι μου ως να χωρίστηκε απ' το κορμί και σφεντονίστηκε χίλια μέτρα μακριά...

Όταν πιά με συνεφέρνανε απ' τη λιποθυμιά έσκαγε η μέρα. Ρώτησα την «αδελφή» για τον Πέτρο

— Τον πήρανε στο φρενοκομείο είπε. Το καϊμένο το παιδί!... Κάποιος άρρωστος είπε πως πριν τρελαθεί κουβέντιαζε με το γέρο του πλοϊνού κρεβατιού. Και ξέρετε! Μάθαμε πως είτανε πατέρας-του και πως από καιρό είχε παρατήσει το σπίτι-του. Μα ο Πέτρος τον γνώρισε και, φαίνεται, δε μπόρεσε να κρατήσει στη συγκίνηση.

Στο δρόμο ακούστηκε η σειρήνα του αυτοκίνητου του νοσοκομείου που στάθηκε στην είσοδο. Κάτιον καινούργιο άρρωστο θάχε φέρει..

ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΑΤΟΣ

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Παρακαλούμε τους φίλους-μας να γράφουν με μελανι, καθαρά κι' από τη μιά μεριά του χαρτιού.

Ιωαν. Επιτρ. Το διήγημά-σας καλογραμμένο του λείπει όμως η πλοκή. Δείχνει πως με καποια προσπάθεια θα πετύχετε περισσότερα στην πεζογραφία παρά στην ποίηση. Τασ. Κυριαζ. Κάπιο αίσθημα ξεχωρίζουμε στο πεζό-σας, τα εκφραστικά όμως μέσα λίγο φτωχά. Προσπαθήστε να φτιάξετε το ύφος. Ηλ. Χορατ. Στρωτό γράψιμο και καλές οι περιγραφές στο διήγημά-σας, χωρίς όμως συνοχή και ειρμό—δεν προσέξατε την αρχιτεκτονική-του. Ελευθ. Μπαρ. Ποιήματα τεχνικά αλλά σε περιεχόμενο αισθημάτων και λυρισμού ρηχά. Γεωρ. Παπαδ. Μοσχάτο. Γιατί κλείνεστε στον τόσο δύσκολο τύπο του σονέτου; Αφήστε την εμπνευσή-σας να απλωθεί δίχως δεσμά προς το παρόν και θα πετύχετε. Νικ. Ζαφειρ. Σας ευχαριστούμε για τις ευχές. Τεχνικά και συγκινημένα τα ποιήματά-σας όμως μερικοί στίχοι κακοί χαλούνε το σύνολο. Περιμένουμε κάτι καινούργιο. Χριστ. Παντελ. Τα τελευταία ποιήματά-σας υστερούνε τεχνικά. Ωστόσο προσποθήστε και ξαναστείλτε μας. Λεον. Καλεγκ. Αθήνα. Ευχαριστούμε για τα ενθαρρυντικά λόγια-σας, και για το ενδιαφέρον-σας που ειλικρινά μας συγκίνησε. Είμαστε όπως βλέπετε σύμφωνοι στις γλωσσικές πεποιθήσεις. Το ποιήμά-σου αρχίζει με μιά ξεχωριστή χάρη αλλά τελειώνει με στίχους κοινότυπους: (για αυτήνα που έσβυσε—αντάμα με φρίκη—αντάμα με όνειρο—στη Σαλονίκη). Στείλτε-μας άλλα. Δεσπ. Σιδέρ. Τα ποιήματα-σας συγκινημένα και με κάπιο αίσθημα, όμως τεχνικά υστερούνε. Διαβάστε και προσέχετε στους τεχνικούς και εκφραστικούς τρόπους. Στ. Ανεμ. Αθήνα. Η «Νοσταλγία» θα δημοσιευότανε αν δεν είχε μερικούς στίχους άτεχνους που χαλάνε το σύνολο: «το διάβα της ζωής μέσα στη μπόρα—μένει ακόμα δεν έχει σβυστεί». Γεωργ. Θεολ. Και πάλι σας ευχαριστούμε για το αμέριστο ενδιαφέρον-σας. Πήρουμε το ποιήμα του κ. Στ. και το δημοσιεύουμε, όπως και την «ακουαρέλα»-σας. Άγγ. Μόσχ. Ευχαριστούμε για τα θερμά-σας λόγια. Απ' τα ποιήματά σας, κρατούμε το «ρημάδι». Περιμένουμε ωστόσο κάτι καλύτερο από σας. Νικ. Μπατάγ. Τα σημερινά ποιήματά σας κάπως καλύτερα. Είνε όμως φανερή η επίδραση ξένων ποιημάτων. Προσπαθάτε να μένετε ανεπιρέστος. Γρηγ. Βερλ. Αθήνα. Δε βρίσκουμε λόγια να σας ευχαριστήσουμε για το στοργικό σας ενδιαφέρον για το φύλλο-μας. Ασφαλώς σκοπός της έκδοση-μας είνε να ενισχύσουμε τους νέους λογοτέχνες στο ξεκίνημά-τους. Συνδρομές δεν μπορούμε να δεχτούμε μέσα στις τωρινές ανωμαλίες της αγοράς. Απ' τη συνεργασία-σας θα δημοσιευτεί το «του δειλινού τα κάλη». Τα άλλα κάπως κατώτερα. Από σας έχουμε μεγαλύτερες αξιώσεις. Κωνστ. Τζουγαν. Για το όμορφο γράμμα-σας ευχαριστούμε. Το διήγημά-σας καλό και θα δημοσιευτεί. Δ.Σ.Σ. Πειραιά. Ύφος, αρχιτεκτονική και στρωτό γράψιμο—στο διήγημά-σας. Το θέμα όμως συνηθισμένο. Να μπορούσατε τουλάχιστο να αποδώσετε πιό ζωντανά την ψυχολογική κατάσταση του ήρωα στην τόσο κρίσιμη στιγμή της ηθικής μετάπτωσης. Προσπαθήστε. Κάιτ. Σβωρ. Αθήνα. Πολύ μας συγκίνησε και μας ενθάρυνε το γράμμα-σας. Ευχαριστούμε. Απ' τη συνεργασία σας κρατούμε το «έλα ν' ανεβούμε στην κορφή» για το άλλο φύλλο. Κ. Ευδ. Το «έχασέ-με» καθόλου καλό. Θα περιμένουμε κάτι καλύτερο.

«ΝΕΑ ΑΥΓΗ»

Σε λίγες μέρες κυκλοφορούν :

“ΑΠΛΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ,,

του Γιώργου Καραπάνου

σ' όλα τα κεντρικά βιβλιοπωλεία